

# **EGZAMIN ÓSMOKLASISTY**

rok szkolny 2018/2019

## **JĘZYK POLSKI**

Zasady oceniania rozwiązań zadań  
z arkusza egzaminacyjnego  
OPOP-C00-1904

**KWIECIEŃ 2019**



Centralna Komisja Egzaminacyjna  
Warszawa



*Uwaga! Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.  
Błąd rzeczowy dotyczący lektur obowiązkowych skutkuje przyznaniem 0 punktów.*

### **Zadanie 1. (0–1)**

<b>Podstawa programowa 2012<sup>1</sup></b>		<b>Podstawa programowa 2017<sup>2</sup></b>	
<b>Wymaganie ogólne</b>	<b>Wymaganie szczegółowe</b>	<b>Wymagania ogólne</b>	<b>Wymagania szczegółowe</b>
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>

#### **Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

#### **Rozwiązanie**

A

<sup>1</sup> Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977); II etap edukacyjny: klasy IV–VI.

<sup>2</sup> Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356); II etap edukacyjny: klasy VII i VIII.

**Zadanie 2. (0–1)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

BD

**Zadanie 3. (0–1)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi.	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

A

**Zadanie 4. (0–2)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną [...]. Lektura obowiązkowa Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>

**4.1. (0–1)****Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązania ocenione na 1 punkt**

*Dziewczyna dostrzega, że Scrooge stał się chciwy, zaczęły liczyć się dla niego tylko pieniądze.*

*Dziewczyna dostrzega, że dla Scrooge'a najważniejsze stały się pieniądze.*

*Scrooge zmienił swój system wartości. Stał się materialistą.*

#### 4.2. (0–1)

##### Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

##### Przykładowe rozwiązania ocenione na 1 punkt

*Scrooge mówi, że był wtedy zbyt młody.*

*Scrooge mówi, że był młokosem.*

#### Zadanie 5. (0–1)

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi.	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>

##### Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

##### Rozwiązanie

PP

**Zadanie 6. (0–1)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi.	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

B

**Zadanie 7. (0–2)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].	III. Tworzenie wypowiedzi. 6. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów; 6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego.

### Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzasadnienie i podanie dwóch przykładów sytuacji z lektury.

1 pkt – poprawne uzasadnienie i podanie jednego przykładu sytuacji z lektury.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

*Moim zdaniem postępowanie Scrooge'a zmieniło się po wizycie duchów, bo zmienił swoje zachowanie i podejście do ludzi. Po wizycie duchów:*

- *zamawia i posyła ogromnego indyka rodzinie Cratchitów*
- *podwyższa pensję pracownikowi Cratchitowi*
- *postanawia wpłacić datek na fundusz dla ubogich*
- *odwiedził w święta swojego siostrzeńca i jego rodzinę*
- *pozwolił swojemu pracownikowi dołożyć węgla do kominka i nakazał mu kupić nowego piecyka*
- *obiecał wspomóc swojego pracownika.*

*Uwaga. Uczeń w uzasadnieniu wymienia dwa wybrane przykłady sytuacji z lektury.*

### Zadanie 8. (0–1)

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>

### Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**  
PP

**Zadanie 9. (0–3)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi.	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa: Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>
		III. Tworzenie wypowiedzi. 6. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu [...] tekstów argumentacyjnych.

**9.1. (0–1)**

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązania ocenione na 1 punkt**

*Pan Tadeusz*

*Quo vadis*

*Mały Książę*



## 9.2. (0–2)

### Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie i podanie dwóch argumentów.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie i podanie jednego argumentu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

*Uwaga. Jeśli zdający poda tylko imię i nazwisko lub pseudonim bohatera, otrzymuje 0 punktów.*

### Przykładowe rozwiązania ocenione na 2 punkty

- *Bohaterem, który przeżył przemianę tak jak Scrooge, był Jacek Soplica. Jacek postanowił odkupić swoje winy i wspierał finansowo wychowanie Zosi, która była córką jego dawnej ukochanej, Ewy. Został też emisariuszem i przenosił tajne rozkazy.*
- *Bohaterem, który przeżył przemianę, był Marek Winicjusz. Pod wpływem miłości przyjął chrześcijaństwo i zaczął lepiej traktować swoich służących. Nie opuścił także Ligii, kiedy zaczęły się prześladowania chrześcijan, tylko został w Rzymie.*
- *Bohater, który zmienił swoje postępowanie to Mały Książę. Po spotkaniu z lisem zrozumiał, czym jest prawdziwa przyjaźń i miłość. Postanowił zatem wrócić do swojej ukochanej róży, chociaż wiązało się to z cierpieniem. Zdecydował się też opuścić swojego przyjaciela lisa, co też było dla niego smutnym doświadczeniem.*

### Przykładowe rozwiązania ocenione na 1 punkt

- *Bohaterem, który przeżył przemianę tak jak Scrooge, był Jacek Soplica. Jacek postanowił odkupić swoje winy i zdecydował się pracować na rzecz swojego kraju jako tajny emisariusz.*
- *Bohaterem, który przeżył przemianę, był Marek Winicjusz. Nie opuścił swojej ukochanej, kiedy rozpoczęły się prześladowania chrześcijan.*
- *Taką samą przemianę przeżył Mały Książę. Po tym, jak zrozumiał, czym jest miłość, postanowił wrócić na swoją planetę, do róży.*

## Zadanie 10. (0–1)

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi.	2. Świadomość językowa. Uczeń: 5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...].		

### Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

B

### Zadanie 11. (0–2)

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenieśne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].	III. Tworzenie wypowiedzi. 6. Poznanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów; 6) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego.

### Zasady oceniania

2 pkt – wskazanie wybranego plakatu i podanie dwóch argumentów.

1 pkt – wskazanie wybranego plakatu i podanie jednego argumentu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

### Przykładowe rozwiązania ocenione na 2 punkty

- *Moim zdaniem plakat nr 1 lepiej oddaje nastrój „Opowieści wigilijnej”. Widać na nim Scrooge’a oraz ducha prowadzącego go w ciemność wigilijnej nocy. Grymas na twarzy bohatera sugeruje, że jest to dla niego przerażające wydarzenie, co potwierdza sama „Opowieść wigilijna”. Tło przybliży nam czas i miejsce akcji.*
- *Lepiej nastrój tego utworu oddaje plakat nr 2. Zmusza on do refleksji i zastanowienia się. Duchy ukazane w tle wprowadzają tajemniczość, a pokryte śniegiem domy sugerują, że wydarzenia rozgrywają się zimą. Światła w oknach przywodzą na myśl ciepłą, rodzinną atmosferę, taką, jaka panuje podczas świąt.*

**Przykładowe rozwiązania ocenione na 1 punkt**

- *Moim zdaniem nastrój lepiej oddaje plakat nr 1. Jest na nim przedstawiony główny bohater, który nocą podróżuje z duchem. Tak samo było w książce.*
- *Moim zdaniem lepiej nastrój utworu oddaje plakat nr 2. Widać na nim osnieżone domy, a w tle ducha.*

**Zadanie 12. (0–2)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych.	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

**Zasady oceniania**

2 pkt – poprawne przyporządkowanie pytań do trzech akapitów.

1 pkt – poprawne przyporządkowanie pytań do dwóch akapitów.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

2–C; 4–A; 6–D

**Zadanie 13. (0–1)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

BD

**Zadanie 14. (0–1)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].		

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

FP

**Zadanie 15. (0–1)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].
		III. Tworzenie wypowiedzi. 6. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje zasady tworzenia [...] argumentów [...]; 6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego.

**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawna odpowiedź zawierająca stanowisko oraz uzasadnienie odwołujące się do tekstu Krzysztofa Teodora Toeplitza.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

*Uwaga. Jeśli zdający zajmie tylko stanowisko, ale go nie uzasadni, otrzymuje 0 punktów.*

**Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt**

- *Uważam, że opinia Mirosława Przyłipiaka może być komentarzem do tekstu „Początki kina”. Widzowie teatrów w XIX wieku zaczęli się domagać coraz bardziej atrakcyjnych przedstawień, w których wszystko miało być „jak żywe”. Tę potrzebę udało się zaspokoić właśnie dzięki urządzeniu, jakim był kinematograf.*
- *Opinia ta może stanowić komentarz do tekstu „Początki kina”. Kinematograf powstał dlatego, że ludzie chcieli oglądać coraz więcej nowych sztuczek, a nie wszystko udawało się pokazać na żywo. Miał on utrwalac między innymi efekty specjalne.*
- *Według mnie wyżej zacytowana opinia może stanowić komentarz do tekstu. Potwierdzeniem może być fragment tekstu „Początki kina”: „Ale i to nie zaspokajało głodu widzowi. Z czasem na scenie pojawiać się zaczęły „prawdziwe” pociągi i żywe zwierzęta”. Ten „głód widzowi” spowodował, że trzeba było wynaleźć coś, co pozwoliłoby na pokazywanie prawdziwych pociągów i żywych zwierząt.*

**Zadanie 16. (0–2)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	Lektura obowiązkowa Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i>

**16.1. (0–1)****Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

*Kamienie na szaniec*

**16.2. (0–1)****Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

*Uwaga. Uczeń otrzymuje 1 punkt, jeśli wymieni jedno z podanych poniżej działań.*

**Rozwiązanie**

*pisanie na murach hasła „Tylko świnie siedzą w kinie”*

*wpuszczanie gazu do kin*

*wydanie specjalnej ulotki do młodzieży*

*wywoływanie wybuchów i pożarów w kinach*

*rozlepianie „obwieszczenia” szefa niemieckiej propagandy wzywającego Polaków do uczęszczania do kin*

**Zadanie 17. (0–1)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń korzysta z informacji zawartych w [...] słowniku języka polskiego [...].		

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

B

**Zadanie 18. (0–1)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
		III. Tworzenie wypowiedzi. 4. Rozpoznawanie intencji rozmówcy [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę.

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

PF

**Zadanie 19. (0–1)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
		II. Kształcenie językowe. 1. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 4) rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany [...].

**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawne wpisanie dwóch imiesłówów.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

*widzących, pracując*

**Zadanie 20. (0–1)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3. Świadomość językowa. Uczeń: 1) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach ([...] dopełnienie [...]).		

**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

B



**Zadanie 21. (0–2)**

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi.	1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] zaproszenie [...].	III. Tworzenie wypowiedzi. 6. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].	1. Elementy retoryki. Uczeń: 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów [...].

**Zasady oceniania**Treść i forma:

2 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto zaprasza? kogo zaprasza? na co zaprasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa?
1 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnione 4 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?
0 pkt	treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 punkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 punktów – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

## UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 punkt – łącznie nie więcej niż trzy błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 punktów – łącznie cztery lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

### **Przykładowe rozwiązania**

*W imieniu Szkolnego Koła Filmowego serdecznie zapraszam wszystkich uczniów naszej szkoły na spotkanie pod hasłem „Kino dla wszystkich”. Spotkanie odbędzie się 15 kwietnia 2019 r. o godzinie 13.00 w bibliotece szkolnej. Zachęcam wszystkich do udziału w tym wydarzeniu. Podczas spotkania zostanie wyświetlony film, który w tym roku otrzymał Oscara, a po projekcji odbędzie się dyskusja na temat filmu połączona z poczęstunkiem.*

*Joanna Kowalska  
Opiekun Szkolnego Koła Filmowego*

*Serdecznie zapraszamy koleżanki i kolegów z klas VIII na spotkanie pod hasłem „Kino dla wszystkich”. Zapraszamy 10 kwietnia 2019 r. o godzinie 15.00 do Domu Kultury przy ul. Piaskowej 12. Podczas spotkania wykład na temat historii kina wygłosi Jan Nowak, wybitny krytyk filmowy. Po wykładzie odbędą się warsztaty filmowe. Będzie można także wziąć udział z kermaszu ciast, z którego dochód zostanie przeznaczony na bilety do kina dla uczniów klas VIII. Zachęcamy do udziału w tym spotkaniu.*

*Szkolne Koło Filmowe*

### **ZASADY OCENIANIA WYPRACOWAŃ**

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 pkt. Nie sprawdza i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Egzaminator umieszcza dopisek – „Praca nie na temat”.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyzna 0 pkt. Nie sprawdza i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Egzaminator umieszcza dopisek – „Brak odwołania do lektury obowiązkowej”.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. Uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 130 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/ elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. Zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.
7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty w danym roku szkolnym.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. Nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
9. Wprowadza się oznaczenie literowe błędów: błąd rzeczowy – rzecz.

*Uwaga: Liczone są wszystkie wyrazy: samodzielne i niesamodzielne.*

**Zadanie 22. (0–20)****Wypracowanie o charakterze argumentacyjnym**

Temat 1.

**Napisz rozprawkę, w której rozważysz, czy w koleżeństwie i przyjaźni lepiej kierować się sercem czy rozumem. W argumentacji odwołaj się do lektury obowiązkowej (wybranej spośród lektur wymienionych na 3 stronie tego arkusza egzaminacyjnego) oraz do innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 150 wyrazów.**

Uwaga.

- Temat umożliwia sformułowanie tezy lub hipotezy oraz różnych argumentów dotyczących tego, czy w koleżeństwie i przyjaźni lepiej kierować się sercem czy rozumem.
- Teza lub hipoteza musi być zgodna z poleceniem, wybraną lekturą obowiązkową oraz innym utworem literackim (może to być również druga lektura obowiązkowa).
- Argumenty muszą odnosić się do wybranych utworów literackich, ale nie mogą być ich streszczeniem.

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) określa temat i główną myśl tekstu; 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...]. 3. Kształcenie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; 9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...]; 11) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...]. Zna lektury obowiązkowe.

<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.</p>	<p>1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń: 1) nazywa swoje reakcje czytelnicze [...]; 2) konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami; 3) wyraża swój stosunek do postaci. 2. Analiza. Uczeń: 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów. 3. Interpretacja. Uczeń: 1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przerośnym. 4. Wartości i wartościowanie. Uczeń odczytuje wartości pozytywne [...] wpisane w teksty kultury [...].</p>	<p>II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.</p>	<p>5. Kształcenie umiejętności poprawnego [...] pisania zgodnego z zasadami [...] pisowni polskiej.</p>
<p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p>	<p>2. Świadomość językowa. Uczeń: 3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych; 5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]; 6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...]; 7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych.</p>	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Rozwijanie umiejętności wypowiedziania się w określonych formach wypowiedzi [...] pisemnych. 5. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.</p>	<p>1. Elementy retoryki. Uczeń: 1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę; 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...]; 3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych); 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu</p>

			rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych; 5) odróżnia przykład od argumentu; 6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego; 7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie. 2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] rozprawka [...].
--	--	--	--

## Zasady oceniania

### 1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

<b>2 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.</li> <li>• Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione.</li> <li>• Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.</li> </ul>
<b>1 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.</li> <li>• Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB</li> <li>• W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.</li> </ul>
<b>0 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO</li> <li>• Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).</li> </ul>

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

## 2. Elementy retoryczne

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- argumentacja w pracy jest wnikliwa
- argumenty są poparte właściwymi przykładami
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

<b>5 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Pogłębiona argumentacja.</li><li>• Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.</li><li>• Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.</li></ul>
<b>4 pkt</b>	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
<b>3 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości.</li><li>• Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.</li><li>• Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.</li></ul>
<b>2 pkt</b>	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
<b>1 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Podjęta próba argumentowania.</li><li>• Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.</li></ul>
<b>0 pkt</b>	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

## 3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

<b>2 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</li><li>• Poprawność rzeczowa.</li></ul>
<b>1 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</li></ul>

	<p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.</li> </ul>
<b>0 pkt</b>	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

#### 4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

<b>2 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.</li> <li>• Graficznie wyodrębnione akapity.</li> <li>• Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.</li> </ul>
<b>1 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.</li> <li>• Graficznie wyodrębnione akapity.</li> <li>• Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.</li> </ul>
<b>0 pkt</b>	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

## 5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

<b>2 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi.</li><li>• Jednolity.</li></ul>
<b>1 pkt</b>	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
<b>0 pkt</b>	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

## 6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

	Poprawność środków	Nie więcej niż 3 błędy językowe	4–5 błędów językowych	6–7 błędów językowych	8–10 błędów językowych	11 lub więcej błędów językowych
Zakres środków						
Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"><li>• zróżnicowana składnia</li><li>• zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.</li></ul>		4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt



Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

### 7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

<b>2 pkt</b>	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
<b>1 pkt</b>	4–6 błędów ortograficznych.
<b>0 pkt</b>	7 lub więcej błędów ortograficznych.

#### Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

<b>2 pkt</b>	Nie więcej niż 4 błędy ortograficzne.
<b>1 pkt</b>	5–7 błędów ortograficznych.
<b>0 pkt</b>	8 lub więcej błędów ortograficznych.

### 8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

<b>1 pkt</b>	Nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych.
<b>0 pkt</b>	8 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

### Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

<b>1 pkt</b>	Nie więcej niż 8 błędów interpunkcyjnych.
<b>0 pkt</b>	9 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

### **Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się**

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

- **błędy w zapisie wyrazów z u – ó, ż – rz, h – ch**
- **łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania**

Do błędów graficznych w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:

- **dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów**
- **mylenie liter**
  - o podobnym kształcie ( $a - o, l - t - t, n - r, m - n, u - w, e - \acute{e}, a - q, i - j, u - y$ )
  - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
  - rzadziej używanych ( $h - H, f - F, L - F$ )
  - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie ( $b - p, d - t, w - f, g - k, dz - c, sz - s, i - y, \acute{e} - em - en, q - om - on, \acute{s} - \acute{z}, \acute{c} - d\acute{z}$ )
  - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej ( $p - b, d - b$ ) lub poziomej ( $m - w, n - u, b - p, d - g, p - g$ )
- **ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym**
  - oznaczania miękkości nad literami
  - kropek ( $d\acute{z}, \acute{z}, i, j$ )
  - „ogonków” przy literach  $q$  lub  $\acute{e}$  i kreski (wężyka) przy literach  $ó, t$  lub  $l$
- **błędy dotyczące podziału wyrazu**
- **utratę dźwięczności** (*kóska zamiast kózka, proźba zamiast prośba*)
- **błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. startóje bo startować.**

Przykładowe rozwiązanie

*Czy w koleżeństwie i przyjaźni lepiej kierować się sercem czy rozumem? Wiele osób powiedziałoby, że rozumem, ponieważ uznają one racjonalność za najlepszy sposób na dokładne poznanie ludzi, którzy są nam bliscy. Ja natomiast twierdzę, że emocjonalne oraz duchowe podejście do koleżanek, kolegów i przyjaciół jest kluczowe w nawiązaniu z nimi głębokiej więzi. Moją tezę postaram się poprzeć odpowiednimi argumentami, a zilustruję je przykładami z lektur obowiązkowych.*

Jeśli w relacjach z bliskimi nam osobami kierujemy się sercem, to mamy szansę na odnalezienie szczęścia w życiu. Potwierdzeniem tego spostrzeżenia może być historia tytułowego bohatera „Małego Księcia”. Chłopiec opuścił swoją planetę, bo nie potrafił porozumieć się z Różą. Podróżując po planetach, spotykał dorosłych, którzy byli samotni i w gruncie rzeczy nieszczęśliwi. Mały Książę uznał ich za śmiesznych i dziwnych. Kiedy poznał Lisa, ten nauczył go, co w życiu jest najistotniejsze. Lis uświadomił bohaterowi, że wartość ma to, co jest oswojone, że dobrze widzi się sercem, czyli przez pryzmat uczuć, że najważniejsze są więzi przyjaźni i miłości. To dzięki Lisowi bohater zrozumiał, że jego Róża jest jedyna na świecie i że musi do niej wrócić, ponieważ jest się na zawsze odpowiedzialnym za tego, kogo się oswoiło. Dzięki podróżom i spotkaniu z Lisem Mały Książę uświadomił sobie, że jego Róża, choć kapryśna i wymagająca, jest tak naprawdę dla niego najważniejsza. Ta refleksja zrodziła się pod wpływem dojrzałości uczuć, a nie z racjonalnego osądu rzeczywistości.

Kolejnym przykładem, potwierdzającym myśl o tym, że w życiu warto kierować się sercem, a nie rozumem, może być postawa bohaterów książki „Kamienie na szaniec” Aleksandra Kamińskiego. Chłopcy od czasów szkolnych stanowili zgrany zespół przyjaciół, łączyły ich wspólne cele, zainteresowania i przekonania, a wartością nadrzędną była dla nich służba ojczyźnie. Gotowi byli oddać życie za swój kraj, ale przede wszystkim rozumieli wartość poświęcenia dla przyjaciół. Potwierdzeniem tego był moment, kiedy Jan Bytnar został aresztowany przez Gestapo. Rudy nie wydał nikogo ze swoich przyjaciół, mimo że z racjonalnego punktu widzenia, gdyby tak postąpił, nie naraziłby się na straszliwe tortury. Serce podpowiadało mu, że prawdziwi przyjaciele są sobie wierni. Poświęcił swoje życie, ale udowodnił, że w przyjaźni najważniejsze są racje serca, czyli dotrzymanie zobowiązań i wierność.

Mam nadzieję, że przykładami z lektur udało mi się potwierdzić moją tezę. Działania i przeżycia bohaterów literackich pokazują, że wartościami nadrzędnymi w koleżeństwie i przyjaźni są miłość, zrozumienie, empatia.

- 1. Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – rozprawka; zostały uwzględnione pozostałe elementy polecenia – uczeń odwołuje się do wybranej lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego; wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
- 2. Elementy retoryczne:** 5 pkt – pogłębiona argumentacja; argumenty zilustrowane trafnymi przykładami; uczeń porządkuje argumentację – zaczyna od lektury obowiązkowej *Mały Książę*, a kończy pracę argumentem odnoszącym się do utworu literackiego – *Kamienie na szaniec*.
- 3. Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 pkt – funkcjonalne wykorzystanie przywołanych utworów literackich; poprawność rzeczowa.
- 4. Kompozycja tekstu:** 2 pkt – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.
- 5. Styl:** 2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
- 6. Język:** 4 pkt – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
- 7. Ortografia:** 2 pkt – praca bez błędów ortograficznych.
- 8. Interpunkcja:** 1 pkt – praca bez błędów interpunkcyjnych.

## Wypracowanie o charakterze twórczym

Temat 2.

Wyobraź sobie, że po wizycie duchów Ebenezer Scrooge mógł się spotkać ze swoją dawną ukochaną, Bellą. Napisz opowiadanie o tym, jak potoczyłyby się dalsze losy Scrooge'a. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz lekturę. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 150 wyrazów.

Uwaga.

- Uczeń pisze opowiadanie, w którym wykazuje się znajomością lektury *Opowieść wigilijna*.
- Opowiadanie ma charakter twórczy, nie może być streszczeniem utworu *Opowieść wigilijna*.

Podstawa programowa 2012		Podstawa programowa 2017	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) określa temat [...] tekstu.	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...]. 3. Kształcenie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; 9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...]. Zna lektury obowiązkowe.
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń: 2) konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami; 3) wyraża swój stosunek do postaci. 2. Analiza. Uczeń: 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów. 3. Interpretacja. Uczeń:	II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.	5. Kształcenie umiejętności poprawnego [...] pisania zgodnego z zasadami [...] pisowni polskiej.

	1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przeniśnym. 4. Wartości i wartościowanie. Uczeń odczytuje wartości pozytywne [...] wpisane w teksty kultury [...].		
III. Tworzenie wypowiedzi.	1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...]. 2. Świadomość językowa. Uczeń: 3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych; 5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]; 6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...]; 7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych.	III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Rozwijanie umiejętności wyrażania się w określonych formach wypowiedzi [...] pisemnych. 5. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.	1. Elementy retoryki. Uczeń: 3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami [...]. 2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 1) tworzy spójne wypowiedzi [...].

## Zasady oceniania

### 1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

<b>2 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.</li> <li>• Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione.</li> <li>• Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.</li> </ul>
<b>1 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.</li> <li>• Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB</li> <li>• W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.</li> </ul>

<b>0 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO</li> <li>• Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).</li> </ul>
--------------	---

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

## 2. Elementy twórcze

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona
- wydarzenia są logicznie ułożone
- fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta
- lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

<b>5 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Funkcjonalna narracja.</li> <li>• Logiczny układ zdarzeń.</li> <li>• Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.</li> <li>• Twórcze wykorzystanie treści lektury.</li> </ul>
<b>4 pkt</b>	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
<b>3 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Funkcjonalna narracja.</li> <li>• Logiczny układ zdarzeń.</li> <li>• Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.</li> </ul>
<b>2 pkt</b>	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
<b>1 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Narracja częściowo funkcjonalna.</li> <li>• Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń.</li> <li>• Prosta fabuła.</li> </ul>
<b>0 pkt</b>	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

### 3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

<b>2 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</li><li>• Poprawność rzeczowa.</li></ul>
<b>1 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</li><li>• Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.</li></ul>
<b>0 pkt</b>	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

### 4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

<b>2 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.</li> <li>• Graficznie wyodrębnione akapity.</li> <li>• Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.</li> </ul>
<b>1 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.</li> <li>• Graficznie wyodrębnione akapity.</li> <li>• Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.</li> </ul>
<b>0 pkt</b>	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

### 5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

<b>2 pkt</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi.</li> <li>• Jednolity.</li> </ul>
<b>1 pkt</b>	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
<b>0 pkt</b>	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

### 6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.



Poprawność środków	Nie więcej niż 3 błędy językowe	4–5 błędów językowych	6–7 błędów językowych	8–10 błędów językowych	11 lub więcej błędów językowych
Zakres środków					
Szeroki zakres środków językowych, tzn. • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

### 7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

<b>2 pkt</b>	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
<b>1 pkt</b>	4–6 błędów ortograficznych.
<b>0 pkt</b>	7 lub więcej błędów ortograficznych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

<b>2 pkt</b>	Nie więcej niż 4 błędy ortograficzne.
<b>1 pkt</b>	5–7 błędów ortograficznych.
<b>0 pkt</b>	8 lub więcej błędów ortograficznych.

## 8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

<b>1 pkt</b>	Nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych.
<b>0 pkt</b>	8 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

<b>1 pkt</b>	Nie więcej niż 8 błędów interpunkcyjnych.
<b>0 pkt</b>	9 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

- błędy w zapisie wyrazów z *u* – *ó*, *ź* – *rz*, *h* – *ch*
- łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania

Do błędów graficznych w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:

- dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów
- mylenie liter
  - o podobnym kształcie (*a – o*, *l – ł – t*, *n – r*, *m – n*, *u – w*, *e – ę*, *a – q*, *i – j*, *u – y*)
  - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
  - rzadziej używanych (*h – H*, *f – F*, *L – F*)
  - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p*, *d – t*, *w – f*, *g – k*, *dz – c*, *sz – s*, *i – y*, *ę – em – en*, *q – om – on*, *ś – ź*, *ć – dź*)
  - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b*, *d – b*) lub poziomej (*m – w*, *n – u*, *b – p*, *d – g*, *p – g*)
- ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym
  - oznaczania miękkości nad literami
  - kropek (*dż*, *ż*, *i*, *j*)
  - „ogonków” przy literach *q* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó*, *t* lub *ł*
- błędy dotyczące podziału wyrazu
- utratę dźwięczności (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)
- błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. *startóje* bo *startować*.

## Przykładowe rozwiązanie

*Nadszedł piękny majowy poranek. Niczego nieświadomy Ebenezer Scrooge spokojnie zbierał się do pracy. Przygotował sobie drugie śniadanie, pod pachę wziął parasol (tak na wszelki wypadek) i wyszedł z domu. Przemierzał te same uliczki, którymi podążał do pracy już od kilkudziesięciu lat. Po drodze z uśmiechem kłaniał się wszystkim napotkanym znajomym, no i oczywiście – pięknym paniom. Do kantoru dotarł po 20 minutach.*

*Kiedy przekroczył próg, od razu podbiegł do niego jego pracownik Bob.*

*– Szanowny Panie Eebenezrze, bardzo proszę o wyrozumiałość. Muszę dziś wyjść wcześniej z pracy, bo mój syn ma wizytę u lekarza i chciałbym mu towarzyszyć.*

*– Oczywiście, może pan wyjść wcześniej. Ja zostanę dłużej i dopilnuję wszystkiego – odpowiedział Scrooge.*

*Kiedy na zegarze wybiła godzina 15.00, Bob opuścił kantor i Scrooge został sam. Nagle otworzyły się drzwi i do środka weszła starsza pani. Mimo siwych włosów i twarzy pokrytej zmarszczkami można było dostrzec, że niegdyś zapewne była piękną kobietą. Swe błękitne oczy skierowała w stronę Scooge'a i uważnie mu się przyglądała. W tym czasie Ebenezer, który nawet nie podniósł głowy, ponieważ był zapatrzonny w jakieś dokumenty, zapytał:*

*– W czym mogę pomóc?*

*Staruszka odpowiedziała cicho:*

*– Witaj Ebenezerze, minęło bardzo wiele lat. Postanowiłam zajrzeć do Ciebie i sprawdzić, jak sobie radzisz.*

*Scrooge zamarł. Od razu poznał głos swojej ukochanej Belli. W oczach pojawiły mu się łzy.*

*– Bello, jak dobrze Cię zobaczyć. Wyobrażałem sobie tę chwilę wiele razy, ale nigdy nie sądziłem, że jej dożyję – odparł Scrooge. – Usiądźmy i opowiedz mi, co się z Tobą działo przez te wszystkie lata.*

*Potem jak prawdziwy gospodarz zaparzył dobrą herbatkę, usiadł obok Belli i pogrążyli się w rozmowie. Siedzieli w blasku lampy bardzo długo. Bella opowiedziała mu, że nigdy nie wyszła za mąż, mieszka sama i wiecie spokojne życie. Na koniec dodała, że bardzo za nim tęskniła. Scrooge przyznał się, że dopiero po kilku latach od ich rozstania zrozumiał, jakim był głupcem, pozwalając na odejście Belli. Opowiedział o swoim siostrzeńcu Fredzie i o bliskich Freda, o swoim pracowniku i jego rodzinie, a na koniec nieśmiało zapytał o szansę na kolejne spotkanie.*

*Po kilku dniach Scrooge i Bella znów się spotkali i postanowili już na zawsze być razem. Od tamtej pory Bella pomaga Scrooge'owi w pracy i w domu. Scrooge natomiast stara się sprawiać Belli drobne niespodzianki, obdarowuje ją prezentami i cieszy się z chwil spędzanych wspólnie.*

**1. Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 punkty – wypowiedź zgodna z formą wskazaną w poleceniu (opowiadanie twórcze); zawiera wszystkie elementy określone w poleceniu (Scrooge spotyka się z dawną ukochaną, opisane są jego dalsze losy oraz wykazanie się znajomością przywołanych utworów); w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.

**2. Elementy twórcze:** 5 punktów – funkcjonalna narracja; logiczny układ zdarzeń; urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie: opisu, charakterystyki bohaterów, określenie czasu i miejsca akcji, puenta; twórcze wykorzystanie treści utworu *Opowieść wigilijna*.

**3. Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 punkty – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej (*Opowieść wigilijna*); poprawność rzeczowa.

**4. Kompozycja tekstu:** 2 pkt – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.

**5. Styl:** 2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.

**6. Język:** 4 pkt – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.

- 7. Ortografia:** 2 pkt – praca bez błędów ortograficznych.  
**8. Interpunkcja:** 1 pkt – praca bez błędów interpunkcyjnych.